

YRITTÄJIEN TULOT JA VEROT 2008

VUODEN 2006 VEROTUSTIETOJEN MUKAAN

Sisällysluettelo

Tiivistelmä	3
1. Yrittäjän tulo- ja verotustiedoista	4
2. Käytetty aineisto	4
3. Yrittäjien ja palkansaajien tulot ja verotus	5
4. Yrittäjien keskimääräisen tulon profiili.....	7
5. Eri yritysmuodoissa harjoitettu yritystoiminta.....	8
6. Pääomatulot.....	9
7. Yrittäjien saamat ansiotulot.....	10
8. Sosiaaliturvaetuudet.....	11
9. Yrittäjien keskimäärin maksamat verot.....	12
10. Yrittäjän tulojakauma.....	13
11. Verouudistuksen vaikutus yrittäjien verotukseen vuosina 2004–2006.....	15

Tiivistelmä

- Yrittäjien keskimääräiset veronalaiset tulot olivat vuonna 2006 36.611 euroa noustuaan 4,5 % edellisestä vuodesta. Näistä tuloista ansiotuloksi luettiin 71 % ja pääomatuloksi 29 %. Tuloista jäi verotuksen jälkeen käteen yrittäjälle keskimäärin 27.240 euroa noustuaan 3,8 %.
- Vajaalla kolmanneksella yrittäjistä tulot jäivät pienemmiksi kuin metalliteollisuuden minimipalkka.
- Yrittäjien tuloistaan maksama, mukaan luettuna jo yrityksessä osingoista maksettu vero, keskimääräinen veroprosentti oli 29,0 %. Yrittäjien verotus oli säilynyt edellisvuotisella tasolla mutta oli vajaan 1 %-yksikön matalampi kuin vuonna 2004.
- Palkansaajien veronalaiset tulot olivat 27.844 euroa vuonna 2006. Palkansaajien keskimääräinen veroprosentti oli 25,2 % ja käteen jäävä tulo 21.083 euroa. Tulot olivat siten noin 30 % matalammat kuin yrittäjillä. Yrittäjät tekivät kuitenkin 20 % pidempää työpäivää.
- Vuosina 2005 ja 2006 tapahtunut yritysverouudistus teki pääsääntöisesti tulon ottamisen palkkana yrityksestä kannattavammaksi suhteessa ansiotulo-osinkoon. Maksuunpanoaineiston perusteella yrittäjien palkkatulon määrä onkin kasvanut huomattavasti ansiotulo-osingon määrän laskiessa.
- Yrittäjien verotusta kevensi erityisesti yritysverokannan alentaminen sekä ansiotulojen verotuksen keventäminen yli normaalin inflaatiotarkistuksen vuosina 2005 ja 2006. Verotuksen muista uudistuksista ja tulojen rakenteesta tapahtuneista muutoksista johtuen yrittäjien henkilökohtaisessa verotuksessaan tuloistaan maksamat verot sen sijaan kiristyivät muutoin pääsääntöisesti vuodesta 2004 vuoteen 2005 ja 2006. Kaikki lakisääteiset maksut mukaan lukien yrittäjien keskimääräinen kokonaisveroaste oli vajaan 35 %, kun vastaava prosentti palkansaajilla oli runsaat 28 % vuosina 2005 ja 2006.
- Yritysverouudistus ja ansiotulojen verotuksen kevennys pudottivat keskimäärin yrittäjien kokonaisuudessaan maksamia veroja, mutta verotuksen maksuunpanotilaston mukaan on arviolta noin 20.000 sellaista omistajayrittäjää, joilla verotus kiristyi verouudistuksen yhteydessä, koska he ottavat ansiotulona verotettavaa osinkoa.
- Lisäksi on vajaan 1.000 sellaista yrittäjää, joilla yritysverouudistukseen asetettu uusi 90.000 euron osinkotuloraja täyttyy. Näistä valtaosalla verotus kiristyi, koska rajan ylittävät pääomatulo-osingot verotetaan osittain kahteen kertaan.

Tämän raportin on laatinut ekonomisti Harri Hietala Suomen Yrittäjistä.

1. Yrittäjän tulo- ja verotustiedoista

Yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista käytävä keskustelu perustuu lähinnä yksittäistapauksiin. Tällöin ei yleensä millään tavalla tule esiin se, että yrittäjän ja palkansaajan aseman välillä on huomattava ero. Yrittäjä yleensä sijoittaa yhteen kohteeseen, yritykseensä, koko omaisuutensa. Lisäksi yrittäminen sitoo henkilön työaikaan aivan toisella tavalla kuin palkansaajana toimiminen.

Kattavaa kokonaiskuvaa yrittäjän saamista tuloista ja maksamista veroista ei juurikaan ole ollut lukuun ottamatta tulonjakotilaston kotitalouskohtaisia tietoja. Yrittäjän saamien tulojen vertailu palkansaajan tuloihin on erilaisen riskiaseman lisäksi vaikea myös siinä suhteessa, että tyypillisesti yrittäjien tulot vaihtelevat voimakkaasti vuosien mittaan, kun sen sijaan palkansaajan tulot ovat huomattavasti vakaampia. Varsinkin yritystoiminnan alkuvaiheessa yrittäjällä on tyypillisesti vähän tuloja, mutta joinakin hyvinä vuosina ne saattavat muodostua huomattavan suuriksi.

2. Käytetty aineisto

Tässä selvityksessä käytetään Verohallituksen kaikista verovelvollisista keräämiä tietoja vuodelta 2006 maksuunpannusta verotuksesta. Verohallitus on julkaissut tällaista tietoa jo pitkään henkilöverotuksen maksuunpanosta. Näistä tiedoista ei kuitenkaan suoraan saada kuvaa yrittäjien saamista tuloista ja maksamista veroista, koska luokitukset henkilöverotuksessa perustuvat henkilöiden saamiin tulomääriin eri lähteistä.

Suomen Yrittäjät tilasi erikseen Verohallitukselta tilastoajon YEL-vakuutetuista yrittäjistä ja heidän saamistaan tuloista sekä heille maksuunpannuista veroista vuodelta 2006. Vastaava erillinen tilausajo on aiemmin tehty myös vuosien 2003–2005 maksuunpannuista veroista.

Vuodelta 2003 toimitetussa verotuksessa liitettiin ensi kertaa henkilöille YEL- tai MYEL-tieto sen mukaan, onko henkilö YEL-vakuutettu tai MYEL-vakuutettu. Tämä tehtiin siinä tarkoituksessa, että vuodelta 2003 näille henkilöille voitiin verotuksessa määrätä sairausvakuutusmaksu, mikä vuoden 2003 alusta lukien perustuu YEL- tai MYEL-työtuloon aiemman verotuksessa todetun työtulon sijasta. YEL-vakuutettuja ovat kaikki henkilöyhtiöiden vastuunalaiset yhtiömiehet ja elinkeinonharjoittajat sekä tämän lisäksi ne osakeyhtiöiden omistajat, joiden omistusosuus ylittää 50 % yhtiön osakekannasta. Määrittelyn idea on se, että yrittäjä on henkilö, jolla on ehdoton määräämisvalta oman yritystoimintansa suhteen.

YEL-vakuutettuja henkilöitä oli vuodelta 2006 toimitetussa verotuksessa 195.291. Vastaava luku vuotta aiemmin oli 191.068, vuonna 2004 185.725 ja vuonna 2003 182.683. Näin ollen YEL-vakuutettujen henkilöiden lukumäärä on vuodessa kasvanut 2,2 %, kun edeltävinä vuosina kasvu on ollut 2,9 % ja 1,7 %.

Työvoimatiedustelun mukaan yrittäjäksi itsensä kokevia henkilöitä on selvästi enemmän kuin YEL-vakuutettuja. Näiden tiedustelujen mukaan yrittäjiä (pois lukien maatalous) oli vuonna 2006 keskimäärin 230.000. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 219.000 henkilöä. YEL-vakuutetut muodostavat selvän ydinjoukon tästä itsensä yrittäjäksi kokevien henkilöiden joukosta. Heidän lisäksi näyttää olevan muutama kymmenen tuhatta TEL:ssä vakuutettuna olevaa henkilöä, jotka kokevat itsensä yrittäjiksi, mutta joilla itsellään ei ole YEL-vakuutetuksi edellyttävää ehdotonta määräysvaltaa yrityksen asioissa.

3. Yrittäjien ja palkansaajien tulot ja verotus

Vuosina 2005 ja 2006 uudistettiin yritysverotusta erittäin merkittävästi. Uudistus oli laaja ja käsitti suuren joukon erilaisia muutoksia yritysverotukseen ja hyvin suuren periaatteellisen muutoksen aiempaan verolainsäädäntöön verrattuna. Vuonna 2005 siirryttiin periaatteessa osinkotulojen kahdenkertaiseen verotukseen, kun aiemmin oli ollut voimassa yhtiöveron hyvitysjärjestelmä, jolla pyrittiin siihen, että yrityksestä saatu tulo verotettiin vain yhteen kertaan.

Yrittäjän kannalta keskeiset muutokset yritysverouudistuksessa vuosina 2005–2006

- Yhtiöverokanta alennettiin 29 %:sta 26 %:iin
- Yhtiöveron hyvityksestä luovuttiin
- Yhteen kertaan verotetun osingon määrää pienennettiin 9,585 %:sta¹ 9 %:iin nettovarallisuudesta (nettovarallisuusraja)
- 9 %:n yli menevältä osalta ansiotuloksi luetaan 70 %, vuonna 2005 kuitenkin 57 %
- Nettovarallisuusrajan alle jäävän osinkotulon ylittäessä 90.000 euroa yli menevältä osalta 70 % verotetaan pääomatulona, vuonna 2005 kuitenkin 57 %
- Varallisuusverotusta kevennettiin nostamalla alaraja 250.000 euroon ja alentamalla verokanta 0,8 %:iin vuonna 2005. Varallisuusverosta luovuttiin kokonaan vuonna 2006.

Yrittäjiä koskevan erillisajon lisäksi tuotettiin myös vastaava erillinen ajo MYEL-vakuutetuista maataloustuottajista. Vuodelta 2006 maksuunpannussa verotuksessa muodostuivat yrittäjien, maataloustuottajien ja palkansaajien veronalaiset tulot ja maksetut verot keskimäärin seuraaviksi:

Taulukko 1: Yrittäjien, maataloustuottajien ja palkansaajien tulot sekä verot

	Yrittäjät		Maataloustuottajat		Palkansaajat	
Veronalaiset tulot	36.611		28.681		27.844	
- Siitä ansiotuloa	25.894	(71 %)	19.447	(68 %)	26.087	(94 %)
- Siitä pääomatuloa ²	10.717	(29 %)	9.234	(32 %)	1.757	(6 %)
- Maksetut verot	9.371		6.859		6.761	
Käteen jäävät tulot verotuksen jälkeen	27.240		21.822		21.083	
- Yrityksessä maksettu vero	1.774		446		337	
Bruttotulo I (veronalaiset tulot + yrityksessä maksettu vero)	38.385		29.127		28.181	
Veroprosentti ml. yrityksessä maksettu vero	29,0 %		25,1 %		25,2 %	
- Lakisääteiset vakuutusmaksut (eläke + työttömyys)	3.428		1.554		1.201	
Bruttotulo II (bruttotulo I + lakisääteiset maksut)	41.813		30.681		29.382	
Kokonaisveroaste	34,9 %		28,9 %		28,2 %	

¹ 9,585 % vastaa laissa ilmaistua 13,5 %, joka oli ilmaistu bruttolukuna.

² Sisältää myös ns. pääomaosingon, joka on verotettu vain yhteen kertaan yhtiössä.

Verohallituksen tilastoimissa maksuunpanotiedoissa yrittäjien veronalaiset keskimääräiset tulot olivat 31 % (30 % v. 2005) korkeammat kuin palkansaajien tulot. Vastaavasti yrittäjien tulotaso oli noin 25 % (42 % v. 2005) korkeampi kuin maataloustuottajilla, joiden veronalaiset tulot olivat selvästi kasvaneet edellisestä vuodesta verrattuna muihin ryhmiin.

Sekä maataloustuottajilla että yrittäjillä ansiotulojen osuus kaikista veronalaisista tuloista oli noin 70 %, kun se oli palkansaajilla keskimäärin 94 %. Pääomatulojen osuus oli siten sekä yrittäjillä että maataloustuottajilla vajaa kolmasosa kaikista veronalaisista tuloista. Tällöin pääomatulona on huomioitu osingot netto-osinkoina, eikä niihin ole sisällytetty yhtiössä jo maksettua yhtiöveroa.

Yrittäjien keskimäärin saamat veronalaiset tulot kasvoivat vuodessa 4,5 %, kun vastaava tulojen muutos oli maataloustuottajilla 16 % (liitetaulukko 1). Palkansaajien veronalaiset tulot nousivat 3,4 %. Yrittäjien käteen jäävät tulot nousivat 3,8 %. Maataloustuottajilla käteen jäävät tulot kasvoivat 15,3 % ja palkansaajilla 3,6 %.

Vuoden 2006 työvoimatiedustelun mukaan yrittäjien keskimääräinen tehty työtuntimäärä oli 43 tuntia viikossa, kun vastaava luku palkansaajilla oli 35,9 tuntia. Yrittäjät tekivät täten viikossa noin 20 % enemmän työtä kuin palkansaajat. Yrittäjien keskimäärin saama tulo ylitti 31 %:lla palkansaajan keskimääräisen tulon. Näin ollen työtuntia kohti laskettuna yrittäjän bruttotulot olivat vajaat 10 % suuremmat kuin palkansaajien bruttotulot.

Yrittäjien saamistaan veronalaisista tuloista maksama keskimääräinen vero oli lähes 4 %-yksikköä korkeampi kuin palkansaajilla. Myös yrittäjien saama veronalainen tulo oli suurempi kuin palkansaajilla. Tällöin on otettu huomioon yritystoiminnasta saaduissa osingoissa yrityksessä ennen osingonjakoa maksettu vero.

Nämä kokonaisaineistoon perustuvat veroprosentit jäävät selvästi matalammiksi kuin julkisuudessa usein esitetyissä ns. esimerkkitapauksissa saadut veroprosentit. Tämä johtuu siitä, että käytännössä verotilastoihin tulee mukaan paljon sellaisia henkilöitä, joilla on työ- ja yritystuloja vain osan vuotta tai osaaikaisesti, kun esimerkkitapauksissa yleensä oletetaan kokopäivätoimen ansio- tai yrittäjätulo. Verotuksen maksuunpanosta saatavat todelliset tiedot kuitenkin kuvaavat oikein käytännön elämässä tapahtuvaa tulonmuodostusta ja verotusta, kun sen sijaan esimerkkitapaukset ovat teoreettisia, tietyin oletuksien tehtyjä vertailulaskelmia.

Verotuksen jälkeen käteen jäävissä tuloissa yrittäjien tulot ylittävät 29 %:lla palkansaajien vastaavan keskimääräisen tulon vuonna 2006. Tässä ei ole tapahtunut muutosta verrattuna edelliseen vuoteen. Kun yrittäjien työtunnit ylittävät palkansaajien vastaavat keskimääräiset työtunnit 20 %:lla, jää yrittäjille käteen verotuksen jälkeen noin 8 % suurempi tuntikohtainen tulos työpanoksestaan kuin palkansaajilla. Näin ollen yrittämisen riskistä jää vain pieni korvaus yrittäjille.

Yrittäjä maksaa työeläkemaksua YEL-maksuna. Työeläkemaksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia. Vuonna 2006 yrittäjä maksoi keskimäärin eläkevakuutusmaksua 17.400 euron suuruudesta työtulosta ja maksun suuruus oli 19,7 %. Palkansaaja maksoi omasta bruttopalkastaan vuonna 2006 keskimäärin 4,5 % palkansaajan työeläkemaksua ja 0,58 % työttömyysvakuutusmaksua. Kun nämä maksut huomioidaan veroina, nousee yrittäjän keskimäärin maksama kokonaisveroaste 34,9 %:iin, kun se palkansaajalla kohoaa 28,2 %:iin. Näin ollen yrittäjän ja palkansaajan kokonaisveroasteen väliseksi eroksi tulee tällöin 6,7 %-yksikköä vuonna 2006.

4. Yrittäjien keskimääräisen tulon profiili

Yrittäjien tulonmuodostuksen hahmottamiseksi kuvataan seuraavassa keskeisimpien tuloerien osuutta yrittäjien keskimääräisissä tuloissa vuosina 2005 ja 2006.

Taulukko 2: Yrittäjän keskimääräisten tulojen profiili vuosina 2005 ja 2006

	2006		2005	
Veronalaiset tulot	36.611		35.048	
- Siitä ansiotuloa	25.894	(70,7 %)	25.313	(72,2 %)
- palkkatulo päätoimesta	9.300	(25,4 %)	8.443	(24,1 %)
- ansiotulo yritystoiminnasta	14.484	(39,5 %)	14.553	(41,5 %)
- muu ansiotulo	2.110	(5,8 %)	2.317	(6,6 %)
- Siitä pääomatuloa	10.717	(29,3 %)	9.734	(27,8 %)
- pääomatulo yritystoiminnasta	5.258	(14,4 %)	5.222	(14,9 %)
- muu pääomatulo	5.459	(14,9 %)	4.512	(12,9 %)

Yrittäjien keskimääräisistä veronalaisista tuloista, 36.611 eurosta, noin 71 % oli ansiotuloa ja 29 % pääomatuloa. Siten veronalaisista ja samalla yritystoiminnasta saaduista tuloista valtaosa luetaan ansiotuloksi (lähes kaksi kolmasosaa), joko palkkatuloksi (25 %) tai yritystoiminnasta saatuksi ansiotuloksi (40 %). Yritystoiminnasta saatua pääomatuloa yrittäjillä oli keskimäärin heidän veronalaisista tuloistaan vuonna 2005 5.258 euroa eli 14 % kaikista veronalaisista tuloista. Tämä osuus oli pienentynyt edellisestä vuodesta 0,5 %-yksiköllä. Myös yritystoiminnasta nostettujen ansiotulojen osuus on laskenut, 2 %-yksiköllä. Sen sijaan palkkatulojen osuus on noussut 1,3 %-yksiköllä.

Muiden pääomatulojen, lähinnä vuokratulojen ja luovutusvoittojen määrä, oli hieman suurempi kuin yritystoiminnasta saatujen pääomatulojen. Muiden pääomatulojen osuus tuloista on selvästi noussut, peräti 2 %-yksikköä, kun taas yritystoiminnasta nostettujen pääomatulojen osuus on laskenut 0,5 %-yksikköä tason säilyessä suunnilleen entisellään. Koska tilastosta on mahdotonta päätellä, missä määrin vuokratuloiksi ja luovutusvoitoiksi tilastoidut tulot mahdollisesti liittyvät henkilön varsinaiseen yritystoimintaan, oli yritystoiminnasta varmuudella saatua pääomatuloa yrittäjillä keskimäärin selvästi alle viidennes heidän veronalaisista tuloistaan.

5. Eri yritysmuodoissa harjoitettu yritystoiminta

Yritystoimintaa voidaan harjoittaa osakeyhtiönä, henkilöyhtiönä tai elinkeinonharjoittajana omiin nimiin. Verohallinnon tilastoinnista saadaan erikseen lasketuksi osakeyhtiömuodossa harjoitetun toiminnan sekä elinkeinonharjoittajana tai henkilöyhtiömuodossa harjoitetun toiminnan tulot.

Taulukko 3: Tulot eri yritysmuodoissa harjoitetusta yritystoiminnasta vuosina 2005 ja 2006

	Oy		Elinkeinoharjoittaja Henkilöyhtiö	
	2006	2005	2006	2005
Veronalaiset tulot	44.393	42.674	28.832	27.290

Yleisesti tiedetään, että osakeyhtiömuodossa harjoitettu yritystoiminta on laajempaa ja näin ollen myös siitä todennäköisesti saavat tulot suurempia kuin muissa yhtiömuodoissa. Tämä näyttää pitävän paikkansa myös verotustietojen mukaan, sillä osakeyhtiömuotoisesta yritystoiminnasta saadut veronalaiset tulot olivat noin 54 % suuremmat kuin muissa yhtiömuodoissa harjoitetusta yritystoiminnasta saadut tulot.

Osakeyhtiömuotoisesta yritystoiminnasta saaduissa tuloissa kasvua oli 4 % vuodesta 2005, kun muissa yhtiömuodoissa kasvu oli 5,7 %. Edellisenä vuonna osakeyhtiöissä oli vähennystä 3,6 %, kun taas tätä ennen oli kasvua vuodesta 2003 noin 12 %. Näin ollen erityisesti osakeyhtiöissä varauduttiin verouudistukseen ottamalla poikkeuksellisen paljon osinkotuloa silloin, kun se vielä oli edullista ottaa.

6. Pääomatulot

Yrittäjät voivat saada yritystoiminnasta pääomatuloa jaettavina yritystuloina joko elinkeinotoiminnasta tai yhtymästä tai sitten tässä tilastossa pääomatuloiksi luettuja osinkoja listautumattomista osakeyhtiöistä³. Tämän lisäksi yrittäjällä voi olla pääomatuloja myös muusta kuin yritystoiminnasta.

Keskimäärin merkittävimmin pääomatuloja yrittäjät saavat listautumattomista osakeyhtiöistä. Tällaisia pääomatuloja oli vajaa kolmasosa yrittäjien saamista kaikista pääomatuloista. Vuodelta 2006 toimitetussa verotuksessa yrittäjät saivat osinkotuloja noin 880 milj. euroa. Tästä määrästä osinkotuloja pörssiyhtiöistä oli 63 milj. euroa ja loput listautumattomista osakeyhtiöistä. Vuonna 2005 vastaavat luvut olivat noin 1 mrd. euroa ja 68 milj. euroa sekä vuonna 2004 1,3 mrd. euroa ja 100 milj. euroa.

Yrittäjien listaamattomista yhtiöistä saamasta reilusta 800 milj. eurosta luettiin pääomatuloksi runsas 615 milj. euroa ja ansiotuloksi noin 187 milj. euroa. Vuonna 2005 nämä luvut olivat järjestyksessä 923 milj., 604 milj. ja 320 milj. euroa. Siten osinkoja ja juuri ansiotulo-osinkoja nostettiin huomattavasti vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Taulukko 4: Pääomatulot euroa/henkilö vuosina 2005 ja 2006

	2006	2005
Jaettavat yritystulot		
- Elinkeinotoiminnasta	1.089	1.035
- Yhtymästä	1.024	1.026
Pääomatulo listautumattomista oy:stä	3.145	3.161
Vuokratulot	1.156	1.115
Luovutusvoitot	3.508	2.801
Muut pääomatulot	795	596
Pääomatulot yhteensä	10.717	9.734

Listautumattomista osakeyhtiöistä saadut pääomatulot muodostavat vajaan kolmanneksen yrittäjien keskimäärin saamista pääomatuloista. Tämä tuloerä säilyi edellisvuotisella tasolla. Samoin säilyivät entisellä tasolla elinkeinotoiminnasta ja yhtymistä otetut pääomatulot sekä vuokratulot. Sen sijaan luovutusvoittojen määrä kasvoi edelleen selvästi, noin 25 %:lla vuonna 2006, kun tämä kasvoi 20 %:lla vuonna 2005:kin. Tästä kasvusta kolmasosa tuli arvopapereiden myynnistä. Listautumattomista osakeyhtiöistä saatujen pääomatulojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 8,6 %.

³ Sisältää myös ns. yhteen kertaan verotetun pääomaosingon.

7. Yrittäjien saamat ansiotulot

Yrittäjien saamista veronalaisista tuloista 71 % oli ansiotuloa. Valtaosin nämä tulot ovat tavalla tai toisella yritystoiminnasta saatua tuloa, mutta niihin sisältyy myös eriä monista muista erilaisista ansiotuloista.

Kuten jo edellä tuli ilmi listautumattomista osakeyhtiöistä nostettiin ansiotulo-osinkoja 187 milj. euroa vuonna 2006. Siten näitä osinkoja nostettiin yli 40 % vähemmän kuin edellisenä vuonna. Jo vuonna 2005 ansiotulo-osinkojen määrä laski noin 30 %:lla. Elinkeinotoiminnasta ja yhtymistä ansiotuloina jaettujen yritystulojen määrä kasvoi hieman 5 %:lla vuonna 2006. Sen sijaan palkkatulojen määrä kasvoi voimakkaasti 10 %:la. Saatujen palkkatulojen määrä oli yli 1,9 mrd. euroa. Palkat nousivat jo vuonna 2005 noin 11 %:lla.

Taulukko 5: **Ansiotulot euroa/henkilö vuosina 2005 ja 2006**

	2006	2005
Jaettavat yritystulot		
- Elinkeinotoiminnasta	10.010	9.464
- Yhtymästä	3.517	3.413
Ansiotulo listautumattomista oy:stä	957	1.676
Palkkatulot	9.892	8.996
Sosiaalietuudet	1.493	1.422
Muut ansiotulot	25	342
Ansiotulot yhteensä	25.894	25.313

Suurimmat keskimääräiset tuloerät ovat elinkeinotoiminnasta ansiotuloksi luettu tulo sekä osakeyhtiöstä otettu palkkatulo. Listaamattomista osakeyhtiöistä nostetuista osingoista ansiotuloksi luettava osuus oli enää reilu viidennes vuonna 2006 (runsas kolmannes vuonna 2005) kaikista yrittäjien saamista osinkotuloista. Näiden ansiotulo-osinkojen osuus yrittäjien keskimääräisistä tuloista oli 2,6 %.

Vuonna 2004 voimassa olleessa verotuksessa ansiotuloksi luettiin koko se tulon määrä, joka ylitti 9,585 %:n nettovarallisuusosuuden yrityksestä otetuissa osinkotuloissa. Vuonna 2005 voimaan tulleessa uudessa verouudistuksessa 9 %:n nettovarallisuusosuuden ylittävistä osinkotuloista 57 % luettiin ansiotuloksi saajan verotuksessa tuona vuonna ja nyt vuodesta 2006 alkaen 70 %.

Vielä vuonna 2004 voimassa olleessa yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä oli verotuksellisesti edullista ottaa osinkoja siinäkin tapauksessa, että ne tulivat verotetuiksi ansiotulona. Tämä siitä syystä, että ansiotulosta menevässä verotuksessa voitiin lukea hyväksi yhtiön maksama vero. Uudessa verojärjestelmässä ei tällaista yrityksen ja henkilöverotuksen välistä integrointia enää ole, eikä yrityksessä maksettua veroa voi lukea hyväksi henkilöverotuksessa ansiotulona saadusta osingosta menevässä verotuksessa. Tästä syystä, käytännöllisesti katsoen aina verotus on kiristynyt niissä tapauksissa, joissa yhtiöstä otettu osinkotulo tulee verotetuksi ansiotulona henkilökohtaisessa verotuksessa.

Samalla palkkatulo on tullut ansiotulo-osinkoa edullisemmaksi tavaksi ottaa tuloa ulos listaamattomasta osakeyhtiöstä. Kuitenkaan ansiotulona verotetut osingot eivät ole kadonneet kokonaan, vaikka ne ovatkin vähentyneet huomattavasti. Edelleen korkeimmilla ansiotulon rajaveroasteilla ansiotulo-osinko on palkkatuloa edullisempi.

8. Sosiaaliturvaetuudet

Sosiaalietuuksia oli yrittäjillä vuoden 2006 verotuksessa vajaat 292 milj. euroa, kun vastaava summa vuotta aiemmin oli 272 milj. euroa ja vuonna 2004 233 milj. euroa.

Yrittäjien saamista sosiaalietuuksista noin puolet oli erilaisia eläketuloja. Seuraavaksi merkittävin sosiaalietuus oli päivä- ja äitiysrahat, muiden etuuksien jäädessä vähäisemmiksi. Merkittävästi on noussut ainoastaan juuri päivä- ja äitiysrahojen määrä. Eläketulojen saajia yrittäjistä oli 13.000 henkilöä, keskimääräisen eläketulon ollessa noin 10.700 euroa. Todennäköisesti nämä YEL-vakuutetut eläketuloa saaneet yrittäjät ovat saaneet joko osa-aikaeläkettä tai saaneet eläkettä osan vuotta ja olleet osan vuotta YEL-vakuutettuja yrittäjiä.

Taulukko 6: Sosiaalietuudet euroa/henkilö vuosina 2005 ja 2006

	2006	2005
Eläketulot	730	702
Päivä- ja äitiyspäivärahat	269	235
Tapaturma- yms. päivärahat	96	92
Työttömyysturvaetuudet	217	215
Muut sosiaalietuudet	181	178
Sosiaalietuudet yhteensä	1.493	1.422

9. Yrittäjien keskimäärin maksamat verot

Verohallinto tilastoi vain niitä veroja ja maksuja, joita verohallinto kerää verovelvollisilta. Niitä lakisääteisiä sosiaalivakuutusmaksuja, jotka verovelvolliset maksavat muihin sosiaalivakuutusrahastoihin kuin Kansaneläkelaitokselle, ei tilastoida maksetuiksi veroiksi verohallinnon tilastoissa. Verotuksen yhteydessä kerättävä sosiaalivakuutusmaksu on sairausvakuutusmaksu ja kansaneläkemaksu ja ne sisältyvät verohallinnon tilastoihin maksetuista veroista ja maksuista. Sen sijaan yrittäjien YEL-maksua ja palkansaajan TEL-maksuosuutta sekä palkansaajan työttömyysvakuutusmaksua ei tilastoida lainkaan veroiksi ja maksuiksi verohallinnon tilastoissa.

Vuonna 2006 sairausvakuutusmaksu uudistettiin. Vuonna 2005 työnantajat maksoivat 1,6 % ja palkansaajat 1,5 % maksun. Nyt palkansaajat maksavat sairaanhoitomaksua, joka oli 1,33 % vuonna 2006. Sekä palkansaajat että työnantajat maksavat päivärahamaksua. Työnantajan päivärahamaksu oli 2,06 % vuonna 2006. Palkansaajien päivärahamaksu oli 0,77 % ja yrittäjien 1,02 %. Maksujen kohoaminen kompensoitiin ansiotulon verotusta keventämällä.

YEL-maksu oli vuonna 2004 21,4 % YEL-työtulosta ja palkansaajan maksama TEL-maksu 4,6 %. Vuonna 2005 sekä YEL-maksu että TEL-maksu porrastettiin henkilön iän mukaan siten, että alle 53-vuotiaiden maksut olivat 21,4 % ja 4,6 % sekä yli 53-vuotiaiden maksut 22,6 % ja 5,8 %. Keskimääräinen YEL-maksu, aloittavan yrittäjän alennus huomioiden, oli 20,3 % ja palkansaajan TEL-maksu 4,8 %. Vuonna 2006 alle 53-vuotiaiden maksut olivat 20,8 % ja 4,3 % sekä yli 53-vuotiaiden maksut 21,9 % ja 5,4 %. Keskimääräinen YEL-maksu, aloittavan yrittäjän alennus huomioiden, oli 19,7 % ja palkansaajan TEL-maksu 4,5 %. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu oli 0,25 % vuonna 2004, 0,5 % vuonna 2005 ja 0,58 % vuonna 2006.

YEL-työtulo, jonka perusteella YEL-maksua maksetaan, on yrittäjän työeläkevakuutusyhtiön hänelle määräämä työtulo. Sen pohjana ei ole todellinen tulo yritystoiminnasta, vaan tiettyjen peruskriteereiden puitteissa yhteisesti yrittäjän ja työeläkevakuutusyhtiön kanssa sovittu summa, jonka perusteella YEL-maksua kerätään ja jonka perusteella myös saadaan myöhemmin eläkettä. Vuonna 2004 keskimääräinen YEL-työtulo oli 16.200 euroa. Keskimääräinen YEL-maksu oli 3.467 euroa. Vuonna 2005 keskimääräinen YEL-työtulo oli 16.800 euroa ja keskimääräinen YEL-maksu siten 3.410 euroa. Vuonna 2006 keskimääräinen YEL-työtulo oli 17.400 euroa ja keskimääräinen YEL-maksu 3.428 euroa.

Taulukko 7: Yrittäjän maksamat verot euroa/henkilö vuosina 2005 ja 2006

	2006	2005
- Tulovero ansiotulosta vv:ssa	2.695	2.750
- Tulovero pääomatulosta	1.956	1.731
- Varallisuusvero	-	58
- Kunnallisvero	4.013	3.747
- Kirkollisvero	245	232
- Sairausvakuutusmaksu	437	242
Yrittäjän verot ja maksut yhteensä	9.371	8.794
- Yhtiövero	1.774	1.852
Yhtiön ja yrittäjän verot yhteensä	11.145	10.646
Keskimääräinen YEL-maksu	3.428	3.410
Verot + YEL yhteensä	14.573	14.056

Keskimäärin tuloista maksetut verot ja maksut nousivat 3,7 % kokonaisuutena vuonna 2006. Edeltävänä vuonna 2005 yrittäjien maksamat verot ja maksut laskivat 4,1 %. Verotuksen kevenemiseen on johtanut yhtiöverokannan alentaminen, varallisuusveron poistaminen ja ansiotulon verotuksen keventäminen. Muuta kautta veroja on maksettu enemmän näinä vuosina. Osaltaan maksettuihin veroihin on vaikuttanut tulorakenteen muutos, jota puolestaan näyttäisi ohjanneen merkittävästi verouudistus. Selkeästi suurimmat erät veroista ovat valtion tulovero, kunnallisvero sekä YEL-maksu. Lisäksi yrityksissä maksetaan merkittävästi veroa.

10. Yrittäjän tulojakauma

Tulonjakoselvitysten mukaan yrittäjien tulojakauma poikkeaa selvästi palkansaajien vastaavasta tulojakaumasta. Palkansaajille on tyypillistä, että sekä hyvin pieni- että hyvin suurituloisia palkansaajia on suhteellisen vähän valtaosan palkansaajista ollessa keskituloisia. Yrittäjien osalta jakauma on tulonjakoselvityksissä ollut selvästi toisenlainen siten, että sekä pienituloisia että suurituloisia on suhteessa selvästi enemmän kuin palkansaajien tulojakaumassa.

Yleiskuvan yrittäjien tulojakaumasta saa luokittelemalla yrittäjät kolmeen tuloluokkaan siten, että pienituloisimpaan luokkaan tässä selvityksessä luetaan ne yrittäjät, joilla veronalaiset tulot olivat alle 15.000 euroa. Alle 15.000 euroa vuodessa tarkoitti vuonna 2006 sitä, että tulot ovat selvästi pienemmät kuin metalliteollisuuden minimipalkka (16.700 euroa/vuosi) kokopäivätyössä olevalle metallityöntekijälle. Hyvätuloisiksi määritellään ne yrittäjät, joilla veronalaiset tulot ylittävät 55.000 euroa eli vajaat 4.600 euroa kuukaudessa vuonna 2006. Keskituloisia ovat näiden tuloluokkien väliin jäävät yrittäjät.

Taulukko 8: Yrittäjien jakauma veronalaisen tulon mukaan vuosina 2005 ja 2006

Tulot vuodessa	2006	2005
Alle 15.000 euroa ⁴	27,7 %	30,1 %
15.000 – 55.000 euroa	56,7 %	55,5 %
Yli 55.000 euroa	15,6 %	14,4 %
Yhteensä	100,0 %	100,0 %

Pienituloisia yrittäjiä, alle metalliteollisuuden minimipalkan jääneitä, oli sekä vuonna 2005 että vuonna 2006 vajaa kolmannes kaikista yrittäjistä. Vastaavasti noin 16 % yrittäjistä oli sellaisia, joilla tulot ylittivät 4.600 euroa kuukaudessa. Näiden hyvätuloisimpien yrittäjien osuus yrittäjien kokonaismäärästä oli hieman kasvanut edellisestä vuodesta, jolloin osuus puolestaan oli hiukan vähentynyt vuoden 2004 tasosta.

Osittain pienituloisimpaan tuloluokkaan sijoittuvien yrittäjien suurta määrää selittää mahdollisuus, että YEL-vakuutetuista osa on toiminut osa-aikaisesti tai vain osan vuotta yrittäjänä. He ovat voineet verotuksessa saada osan tuloistaan myös muusta toiminnasta kuin yritystoiminnasta. Olivatpa tulot muodostuneet millä tavalla tahansa, tosiasia on, että merkittävä osa yrittäjistä jää sellaisille tulotasoille, joilla esim. metalliteollisuudessa tai monilla muillakaan aloilla ei kokopäivätoimisia työntekijöitä ole lainkaan.

⁴ Alle metalliteollisuuden minimipalkan, 16.700 euroa.

Yrittäjien tulotasosta saadaan tarkempaa jakaumakuva tarkastelemalla asiaa hieman tiheämmällä tuloluokituksessa seuraavassa taulukossa.

Taulukko 9: Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokittain vuodelta 2006 toimitetussa verotuksessa

	Yhteensä	1- 4.999	5.000- 9.999	10.000- 14.999	15.000- 19.999	20.000- 24.999	25.000- 34.999	35.000
Tulonsaajia	191 074	13 288	18 697	21 007	21 263	19 383	31 764	65 672
Veronalaiset tulot	37.419	2.514	7.541	12.503	17.462	22.439	29.746	75.553
Siitä ansiotuloa	70,7 %	78,1 %	85,8 %	88,0 %	88,2 %	87,7 %	86,7 %	63,5 %

YEL-vakuutetuista yrittäjistä kaiken kaikkiaan 4.200 oli sellaisia henkilöitä, joilla ei ollut veronalaisia tuloja vuoden 2006 verotuksessa lainkaan. Tämän lisäksi alle 5.000 euron veronalaisia tuloja sai noin 13.000 verovelvollista. Näin ollen kaiken kaikkiaan runsaasta 195.000 YEL-vakuutetusta henkilöstä vajaa 10 % oli joko erittäin pienituloisia tai kokonaan vailla verotettavia tuloja vuonna 2006 – ottaen huomioon siis myös yhteen kertaan verotetut pääomaosingot. Ansiotulojen osuus oli 80–90 % kaikissa tuloluokissa, jotka ovat alle 55.000 euroa.

Seuraavassa tarkastellaan tarkemmin kaikkein suurituloisimpaan tuloluokkaan sijoittuvien yrittäjien määrää ja tuloja.

Taulukko 10: Yrittäjien lukumäärä ja tulot tuloluokittain vuodelta 2006 toimitetussa verotuksessa

	Yhteensä	1- 34.999	35.000- 54.999	55.000- 74.999	75.000- 99.000	100.000- 149.999	150.000- 299.999	300.000-
Tulonsaajia	191.074	125.402	35.884	14.006	7.187	4.985	2.611	999
Veronalaiset tulot	37.419	17.449	43.413	63.515	85.700	119.591	198.883	783.690
Siitä ansiotuloa	70,7 %	87,1 %	83,0 %	76,8 %	70,0 %	60,7 %	47,2 %	17,4 %

Suurempia tuloluokkia tarkemmin tarkasteltaessa havaitaan, että pääomatulojen osuus yrittäjien tuloista merkittävämmän lisääntyy vasta noin 70.000 euron tulotasoilta lähtien. Suurimmassa tuloluokassa, yli 300.000 euroa veronalaisia tuloja saaneilla henkilöillä, joita oli noin 1.000 henkilöä, ansiotulojen osuus tuloista oli alle viidesosa ja pääomatulojen lähes 83 %. Tähän suurimpaan tuloluokkaan sijoittuvien henkilöiden määrä oli vuodessa kasvanut 2 %:lla vähennytyään 30 %:lla edellisestä vuonna. Tässä luokassa oli samalla tapahtunut oikeastaan ainoat merkittävät muutokset muidenkin tekijöiden suhteen. Veronalaisen tulon määrä henkilöä kohden oli kasvanut 5,1 %:lla ja ansiotulon osuus oli laskenut neljänneksellä.

11. Verouudistuksen vaikutus yrittäjien verotukseen vuosina 2004–2006

Yritysverouudistus astui voimaan vuonna 2005 vaikuttaen siten myös yrittäjien verotukseen. Yhtiöveron hyvitysjärjestelmästä luovuttiin. Vuonna 2005 oli käytössä siirtymäsäännöksiä, joista merkittävin oli se, että nettovarallisuusrajan ylittävistä osinkotulosta ansiotuloksi luettiin tuona vuonna vain 57 %, kun sen jälkeisen varsinaisen säännöksen mukaan ansiotuloksi luettava osuus on 70 %. Vastaava siirtymäsäännös koski 90.000 euroa ylittäviä pääomatuloina verotettavia osinkoja.

Vuonna 2005 alennettiin ansiotulon verotusta siten, että normaalin inflaatiotarkistuksen, 2 %, lisäksi ansiotulojen verotusta kevennettiin 350 milj. eurolla. Vuonna 2006 ansiotulon verotusta kevennettiin 840 milj. euroa marginaaliveroasteita alentamalla, inflaatiotarkistuksella ja ottamalla käyttöön uusi valtionverotuksen ansiotulovähennys. Nämä kevennykset vaikuttivat myös yrittäjien verotukseen merkittävästi siitä syystä, että yrittäjien tuloista ansiotuloksi luettavaa tuloa on reilut 70 % veronalaisista tuloista.

Näiden ohella yrittäjien verotusta kevensi vuonna 2005 yritysverouudistuksen yhteydessä 29 %:sta 26 %:iin alennettu yhtiöverokanta. Tämä alensi listaamattomista yhtiöistä otettujen osinkojen verotusta aiemmasta siinä tapauksessa, että osinkotulo voitiin ottaa nettovarallisuusrajan puitteissa.

Kaiken kaikkiaan vuonna 2005 yrittäjien verotus keveni noin 1 %-yksiköllä edellisvuoteen verrattuna maksuunpanoaineiston mukaan. Tämä kevennys oli seurausta sekä yritysverotuksen uudistuksesta että ansiotulojen verotuksen kevennyksestä. Vuonna 2006 yrittäjien verotus pysyi edellisvuotisella tasolla. Toisaalta ansiotulon verotus keveni, mutta toisaalta osingoista 70 % tuli veronalaisiksi siirtymävuoden 57 %:n sijaan.

Valmisteilla ollut verouudistus vaikutti vuonna 2004 siten, että tuona vuonna yrittäjät ottivat poikkeuksellisen paljon osinkotuloja listaamattomista yhtiöistä. Tämä oli kannattavaa, koska silloin voimassa olleen yhtiöveron hyvitysjärjestelmän mukaan se saatiin matalammin verotettuna tulona kuin verouudistuksen astuttua voimaan vuonna 2005. Tämä koskee erityisesti sellaista osinkoa, jossa osinkotulo tulee verotetuksi saajan ansiotulona. Näiden osinkojen määrä kasvoikin noin 40 % vuonna 2004. Verouudistuksen jälkeen käytännössä tällaisen osingon verotus kiristyy kautta linjan. Näin ollen mielenkiintoinen kysymys vuosien 2004–2006 verotuksessa onkin se, missä määrin yrittäjät ovat ottaneet osinkotuloa listaamattomista osakeyhtiöistä ja missä määrin se on tullut verotetuksi ansiotulona sekä missä määrin tuloa on otettu palkkana.

Taulukko 11: Yrittäjien osinkotulot vuosina 2004–2006

	2004	2005	Muutos	2006	Muutos
Osinkotulot, milj. euroa	1.275,3	1.007,3	- 21,0 %	884,2	-12,2 %
Saajien määrä	98.327	115.341	+ 17,3 %	120.942	+4,9 %
Osinkotulot listaamattomista yhtiöistä, milj. euroa	1.175,1	922,7	-21,5 %	801,0	-13,2 %
Saajien määrä	-	51.286	-	52.471	+2,3 %
- Siitä pääomatuloa, milj.euroa ⁶	721,9 ⁵	603,9	-16,3 %	614,1	+1,7 %
- Saajien määrä	-	50.921	-	52.183	+2,5 %
- Siitä ansiotuloa, milj.euroa	453,2	320,3	-29,3 %	187,0	-41,6 %
- Saajien määrä	25.085	21.242	-15,3 %	18.006	-15,2 %

⁵ Arvio

⁶ Sisältää myös ns. yhteen kertaan verotetun pääomaosingon.

Vuoden 2005 verotuksessa yrittäjien saamien osinkotulojen määrä supistuikin noin viidenneksen ja edelleen vuonna 2006 12 %. Tämä osinkotulojen supistuminen kohdistui lähes kokonaisuudessaan listaamattomista yhtiöistä saatuihin osinkoihin. Vuonna 2005 osinkotuloa saaneiden henkilöiden määrä kasvoi selkeästi vuodesta 2004 noin 17 %:lla ja edelleen vuonna 2006 5 %:lla.

Sellaisista listaamattomista yhtiöistä saatua osinkotuloa, joka verotettiin ansiotulona, oli vuonna 2004 noin 450 milj. euroa. Vuonna 2005 ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa oli 320,3 milj. euroa, josta veronalaista oli 57 % eli 182,5 milj. euroa. Vuonna 2006 ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa oli 187 milj. euroa, josta veronalaista oli 70 % eli 130,4 milj. euroa. Kokonaismäärä supistui siten noin 30 %:lla vuonna 2005 ja 40 %:lla vuonna 2006. Veronalainen määrä supistui noin 60 %:lla vuonna 2005 ja noin 30 %:lla vuonna 2006.

Tähän vaikutti osaltaan se, että vuonna 2005 nettovarallisuusrajan ylittävistä osingoista ansiotuloiksi luettiin vain 57 % ja vuonna 2006 70 %. Tähän vaikutti myös se, että osa yrittäjistä siirtyi ansiotulo-osinkojen sijasta ottamaan palkkaa. Niiden henkilöiden määrä, joiden verotuksessa oli ansiotuloksi luettavaa osinkotuloa, supistui noin 15 %:lla vuonna 2005 ja edelleen 15 %:lla vuonna 2006 runsaaseen 18.000 henkilöön.

Käytännössä verotus kiristyi lähes kaikilla niillä henkilöillä, joilla osinkotuloa verotetaan ansiotulona verouudistuksen jälkeen. Tämä johtuu siitä, että aiemmin yhtiöveron hyvitysjärjestelmässä osakeyhtiön maksama vero voitiin vähentää ansiotuloksi luettavasta osinkotulon verosta. Uudessa verojärjestelmässä näin ei enää tapahdu, jolloin nyt osinkotuloon kohdistuu ensin yhtiövero ja sen lisäksi ansiotulon verotus sellaisena kuin henkilöä verotetaan henkilöverotuksessa. Näin ollen näyttäisi siltä, että arviolta noin 20.000 yrittäjän kohdalla verotus kiristyi yritysverouudistuksen johdosta.

Taulukko 12: **Yrittäjien palkkatulot vuosina 2004–2006**

	2004	2005	Muutos	2006	Muutos
Palkka päätoimesta, milj. euroa	1.415,7	1.613,2	+14,0 %	1.816,2	+12,6 %
Saajien määrä	73.399	77.570	+5,7 %	80.726	+4,1 %
Euroa/saaja	19.288	20.796	+7,8 %	22.498	+8,2 %

Verouudistuksen valmistelun yhteydessä havaittiin ansiotuloksi luettavien osinkojen verotuksen kiristyminen. Tätä kiristymistä YEL-yrittäjä voi välttää sillä, että ottaa yrityksestä suuremman osan tulostaan palkkatulona ansiotulo-osinkojen sijasta. Vuosien 2005 ja 2006 verotilastojen mukaan näin näyttää käyneenkin. Yrittäjät ottivat noin 200 milj. euroa enemmän palkkaa sekä vuonna 2005 että vuonna 2006 päätoimestaan edelliseen vuoteen verrattuna. Lisäksi niiden henkilöiden määrä, jotka ovat ottaneet palkkaa päätoimestaan, kasvoi reilulla 4.000 henkilöllä vuonna 2005 ja reilulla 3.000 vuonna 2006. Keskimääräinen otettu palkkatulo kasvoi noin 8 %:lla sekä vuonna 2005 että vuonna 2006. Tämä on jossain tapauksissa vähentänyt yrittäjän verotuksen kiristymistä verouudistuksen johdosta, mutta ei kuitenkaan poistanut ongelmaa kokonaisuudessaan.

Matalan nettovarallisuuden yritysten yrittäjien vero-ongelmien lisäksi jo uudistuksen valmisteluvaiheessa todettiin ongelmaksi ns. suurten osinkojen saajien verotus, kun hallitus esitti ja myöhemmin päätettiin rajata yhteen kertaan verotettujen osinkojen määrä osakasta kohti 90.000 euroon.

Vuosi 2005 oli siirtymäkautta, jolloin yli 90.000 euroa osinkoa saaneet henkilöt voivat vähentää maksuunpantavasta tuloverostaan varallisuusveron. Samanaikaisesti myös varallisuusveroasteikkoa muutettiin siten, että alaraja nousi 185.000 eurosta 250.000 euroon ja veroprosentti laski 0,9 %:sta 0,8 %:iin. Maksuunpantu varallisuusvero supistui 22 milj. eurosta 11 milj. euroon.

Taulukko 13: Yli 90.000 euroa osinkoja vuosina 2005 ja 2006 saaneet yrittäjät

	2006	2005
Listamattomista yhtiöistä yli 90.000 euroa osinkoja saaneiden määrä	993	980
Tällaisen osingon määrä, milj. euroa	127,3	146,1
Euroa/saaja	128.198	149.110

Näitä henkilöitä oli kaikkiaan vuodelta 2005 toimitetussa verotuksessa noin 2.500 ja heidän saamansa sellainen osinko, joka tuli osittain kahteen kertaan verotetuksi, oli 443 milj. euroa. YEL-vakuutettuja yrittäjiä näistä oli noin 1.000 ja heillä noin 150 milj. euroa tällaista osinkoa, jolloin osingon määrä saajaa kohti oli noin 150.000 euroa. Kun nämä henkilöt lisäksi saivat yhteen kertaan verotettua osinkoa 90.000 euroa, oli heidän osinkotulonsa keskimäärin yhteensä noin 240.000 euroa per henkilö. Valtaosalla näistä henkilöistä verotus kiristyi verouudistuksen johdosta. Ainoastaan niillä henkilöillä, joilla osinkotulon kokonaismäärä jäi alle 106.000 euron, verotus keveni, koska verouudistuksessa yhtiöverokanta alennettiin 29 %:sta 26 %:iin. Vuonna 2006 varallisuusverosta luovuttiin kokonaan.

Vuonna 2006 oli 13 yli 90.000 euroa osinkoa saanutta yrittäjää enemmän kuin edeltävänä vuonna. Yli 90.000 euron osingon määrä pieneni 13 % 127 milj. euroon. Saajaa kohti tällaisia osinkoja tuli keskimäärin noin 20.900 euroa eli 14 % vähemmän kuin vuonna 2005.

* * *

Liitetaulukko 1: Yrittäjien ja palkansaajien tulot sekä verot vuosina 2005 ja 2006 ⁷

	Yrittäjät			Maataloustuottajat			Palkansaajat		
	2006	2005	Muutos	2006	2005	Muutos	2006	2005	Muutos
Veronalaiset tulot	36.611	35.048	+4,5 %	28.681	24.727	+16,0 %	27.844	26.941	+3,4 %
- Siitä ansiotuloa	25.894	25.313	+2,3 %	19.447	18.129	+7,3 %	26.087	25.346	+2,9 %
- Siitä pääomatuloa	10.717	9.734	+10,1 %	9.234	6.598	+40,0 %	1.757	1.594	+10,2 %
Maksetut verot	9.371	8.794	+6,6 %	6.859	5.801	+18,2 %	6.761	6.581	+2,7 %
Käteen jäävät tulot	27.240	26.253	+3,8 %	21.822	18.926	+15,3 %	21.083	20.360	+3,6 %

⁷ Kun vuoteen 2004 saakka maksuunpanotilastossa palkansaajat käsittivät pääasiassa päätoimisesti palkkatyötä tekeviä henkilöitä, kuuluu heihin nyt uuden luokituksen mukaan merkittävästi myös henkilöitä, jotka joko opiskelevat tai ovat olleet suuren osan vuotta työttöminä. Tämän seurauksena vuodesta 2005 eteenpäin verotuksen maksuunpanotilastoissa palkansaajien tulotaso on ollut selvästi matalampi kuin aiempina vuosina, ja näin ollen vertailtavuus aiempiin vuosiin sekä vertailtavuus yrittäjien ja maataloustuottajien kanssa on muuttunut.

Julkaisija:

Suomen Yrittäjät
Mannerheimintie 76 A
PL 999, 00101 Helsinki
Puhelin (09) 229 221
Faksi (09) 2292 2980
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi